

OMGEVINGSVISIE 2040

Stip op de horizon

Echt-Susteren in 2040

Hoe ziet de gemeente Echt-Susteren eruit in 2040? Het antwoord op deze vraag geven we in de Omgevingsvisie die we op dit moment aan het opstellen zijn. De nieuwe omgevingsvisie vormt de integrale langetermijnvisie van de gemeente voor de hele fysieke leefomgeving en haar grondgebied. Het is daarmee de opvolger van de bestaande structuurvisie, vastgesteld in 2012.

Deze nieuwe Omgevingsvisie beschrijft hoe we in de gemeente Echt-Susteren willen wonen, werken, recreëren en hoe we omgaan met maatschappelijke opgaven zoals de gezondheid, de woningbouw, de energietransitie, het klimaat en het vestigen van bedrijven.

We maken deze Omgevingsvisie samen met partners, verenigingen, inwoners, ondernemers en gemeenteraad. In de afgelopen periode hebben we via een digitale enquête en verschillende fysieke bijeenkomsten opgehaald wat er leeft en speelt en wat mensen belangrijk vinden voor de toekomst van de gemeente. De hoofdlijnen die hieruit naar voren zijn gekomen hebben we vertaald naar de “Stip op de horizon” voor onze Omgevingsvisie. De stip beschrijft op hoofdlijnen wat voor gemeente we in 2040 willen zijn.

Uiteraard hebben we nog veel meer informatie opgehaald in de afgelopen periode. Informatie over lokale problemen en uitdagingen, zorgen van inwoners op tal van thema's. Er zijn dilemma's benoemd maar ook kansen en oplossingen. Deze informatie wordt gebruikt in de volgende fase (najaar 2023). Dan gaan we met elkaar de “koers” bepalen, oftewel de doelen die nodig zijn om deze “Stip op de horizon” te bereiken.

Echt-Susteren in 2040 - stip op de horizon

“Echt-Susteren is uniek en dat willen we blijven!”

Wij zijn het smalste stukje Nederland maar tegelijkertijd ontzettend breed in wat wij te bieden hebben. Ontstaan door de meandering van Maas en Rijn kent onze gemeente een veelzijdig, groen en natuurlijk landschap. Een landschap waarin Maas- en beekdalen, oude en jonge ontginningen en hoogterrassen elkaar zichtbaar afwisselen. Een landschap dat ruimte biedt voor de natuur, vruchtbare grond biedt voor agrariërs en beleefbaar is voor bezoekers.

Onze gemeente bestaat uit de hoofdkernen Echt en Susteren en daaromheen verschillende kleinere kernen die elk hun eigen authentieke sfeer en karakter hebben. We beschikken over een goed voorzieningsniveau en een rijk cultureel en verenigingsleven.

Onze gemeente ligt centraal, niet alleen in het midden van Limburg maar ook centraal ten opzichte van grotere economisch sterke stedelijke regio's zoals Eindhoven, Venlo en Maastricht. Ook internationaal gezien zijn economisch sterke steden zoals Genk, Aken en Düsseldorf nabij.

Naast onze centrale ligging is Echt-Susteren ook goed bereikbaar. De aanwezigheid van snelwegen (A2 en A73), waterwegen (Maas en Julianakanaal) en spoorverbindingen (stations Echt en Susteren) maken onze gemeente tot een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven, inwoners en bezoekers.

We dragen als gemeente sinds 2015 met trots het keurmerk van Cittaslow. Een Cittaslow gemeente streeft naar een duurzame omgeving die verbonden is met een kwalitatief hoogwaardig landschap, waar een krachtige sociale gemeenschap aanwezig is. Een gemeente die innovatief is, maar tegelijkertijd ook waarde hecht aan haar oorsprong. Identiteit en cultuurhistorie zijn hierbij belangrijke elementen. Dit wordt ondersteund door waarden als authenticiteit, gastvrijheid, respect, tijd en aandacht voor elkaar. Het permanent en consequent vanuit deze filosofie werken, onderscheidt ons als Cittaslow gemeente van andere gemeenten.

“Kortom Echt-Susteren is uniek en dat willen we vooral blijven, ook in 2040!”

Dit gaat niet vanzelf maar vergt aandacht en inspanning. Onze samenleving verandert immers snel. We worden steeds ouder en wonen langer zelfstandig. Dit heeft invloed op de wijze waarop we onze zorg organiseren én op de eisen die we stellen aan huisvesting. We leven individueler waardoor de gemeenschapszin en sociale cohesie onder druk komen te staan. De ongelijkheid groeit, evenals het aantal kwetsbaren. Meedoen in de maatschappij is niet voor iedereen vanzelfsprekend. We leven gemiddeld genomen ongezonder en bewegen minder. De technologische ontwikkelingen volgen elkaar snel op en hebben invloed op onze leefstijl en onze woon- en leefomgeving.

We staan daarnaast met elkaar ook voor een aantal stevige andere uitdagingen als het gaat over onze leefomgeving. Er moet een groot aantal nieuwe woningen worden gebouwd. Om de opwarming van de aarde te beperken moeten we anders omgaan met energie. Naast een zorgvuldiger gebruik van energie zoeken we hierbij naar locaties waar andere, duurzame vormen van energieopwekking gerealiseerd kunnen worden. Ook het transport van energie vormt een belangrijke opgave. Door klimaatverandering, de intensieve landbouw, de uitbreiding van woningbouw en groeiende (logistieke) bedrijvigheid staat de draagkracht van ons landschap, de bodem, het water en de biodiversiteit onder druk.

Al deze opgaven komen samen op het beperkte grondgebied van onze gemeente. Dit vraagt hoe dan ook om het maken van keuzes. Niet alles kan altijd en overal. Sommige opgaves kun je niet combineren en ook de (financiële) middelen zijn helaas niet oneindig. Bij het maken van keuzes stellen we centraal wat we echt belangrijk vinden voor onze gemeente. Dit is voor ons de "Stip op de horizon".

“Echt-Susteren is centraal gelegen in een uniek en veelzijdig landschap.”

De genoemde Cittaslow principes staan hierbij centraal. We willen in 2040 vooral een aantrekkelijke gemeente zijn om te wonen, te recreëren en te werken. Wonen in authentieke, vitale en leefbare kernen. We zetten in op het behoud van de sociale cohesie, evenals ons rijke culturele en verenigingsleven. De aanwezigheid van (maatschappelijke) voorzieningen dragen hier aan bij. Het succes hierbij staat of valt met het draagvlak vanuit de samenleving. We willen in 2040 wonen en recreëren in samenhang met ons veelzijdige landschap waarin de diverse landschapstypes duidelijk herkenbaar zijn. Een landschap dat ruimte biedt voor klimaatadaptie, het robuust versterken van natuurwaarden en netwerken, zodat herstel van biodiversiteit en de kwaliteit van milieu (zoals schone lucht), bodem en water mogelijk is.

Een landschap dat aantrekkelijk en bereikbaar is voor de toerist en waarbij cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar is. Maar ook een landschap dat lange termijn perspectief biedt voor een duurzame agrarische sector. Waarbij verbreding van de plattelandseconomie mogelijk is om vitaliteit van het landelijke gebied naar de toekomst toe te borgen. Een landschap dat ruimte biedt aan de energietransitie, voor zover de opwek niet direct mogelijk is bij de bron van verbruik. Voor al deze ontwikkelingen geldt dat ruimte wordt geboden voor zover dit past, of ingepast kan worden, binnen kwaliteit van het landschap. Water en bodem worden hierbij sturend. Onze Structuurvisie uit 2012 biedt hierbij al een stabiele basis waarin veel zaken zijn uitgewerkt die nog altijd actueel en van waarde zijn.

De waarde die we toekennen aan het belang van ons landschap heeft ook gevolgen voor de ontwikkeling van het stedelijke gebied. Dankzij onze centrale ligging en goede bereikbaarheid is Echt-Susteren een uitermate geschikte vestigingsplaats voor grootschalige (logistieke) bedrijvigheid. Vanuit economisch perspectief heeft ons dit veel gebracht. Opbrengsten stellen ons in staat om te investeren in de samenleving. Met de recente plannen hebben we echter wel de grens bereikt van wat we als gemeenschap en leefomgeving kunnen dragen. Richting 2040 zien wij de focus verschuiven van aanleg van nieuwe grootschalige bedrijventerreinen naar het versterken en verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen en het stimuleren van de lokaal gevestigde midden en klein bedrijven.

Onze goede bereikbaarheid zetten we naar 2040 toe in om ons nog beter te positioneren als aantrekkelijke gemeente om te wonen, ook als je werkt buiten de grenzen van onze gemeente. De ruimte die onze woningbouwopgave vraagt proberen we in eerste instantie op te vangen binnen de bestaande kernen. Dit zal helaas niet altijd mogelijk zijn, want ook in onze kernen hebben we stevige opgaves. Denk aan de verduurzaming van gebouwen, de aanleg van meer groen om de effecten van klimaatverandering op te vangen én om plekken te maken waarbij gezondheid, bewegen en ontmoeten gestimuleerd worden. We vinden het belangrijk dat onze kernen haar eigen identiteit behouden en ook herkenbaar blijven. Aandacht voor cultuurhistorie en monumenten staan hierbij centraal. Maar ook de randen van onze kernen zijn belangrijk in het behouden van de eigen identiteit. Wanneer het nodig is om woningbouw te ontwikkelen in onze kernranden dan is dit uitsluitend mogelijk in combinatie met een investering in groenblauwe waarden en het versterken van de landschappelijke kwaliteit.

Tot slot hechten we met elkaar waarde aan begrippen als authenticiteit, gastvrijheid, respect, tijd en aandacht hebben voor elkaar. Dit zijn veelal ‘zachte’ en niet fysiek tastbare begrippen. Maar cruciaal om, samen met elkaar, een antwoord te geven op de diverse opgaves waar we voor staan. Het zijn juist deze begrippen die maken dat het in Echt-Susteren prettig wonen, werken en recreëren is en dat mensen zich hier thuis voelen en meedoen. Het behouden en versterken vraagt grote inspanningen op het gebied van samenwerking, participatie en communicatie.

“Kortom Echt-Susteren is uniek en dat willen we vooral blijven, ook in 2040!”

De stip op de horizon als basis voor het vervolg

Wanneer je de "Stip op de Horizon" leest en deze plaatst naast de huidige ambities van de gemeente Echt-Susteren dan kun je concluderen dat de hoofdlijnen aardig overeenkomen. De bestaande structuurvisie uit 2012 bevat uitgangspunten die nog altijd actueel zijn én ook de omarmde Cittaslow principes passen ons goed.

Het is dan vooral ook waardevol om vast te stellen dat het juist deze ambities zijn die vanuit het doorlopen proces kunnen rekenen op een breed draagvlak. Kortom een stabiele basis voor de Omgevingsvisie van Echt-Susteren 2040.

In de volgende fase gaan we met elkaar (partners, verenigingen, inwoners, ondernemers en gemeenteraad) in gesprek over de te volgen koers. Welke doelen moeten we stellen om ambities te realiseren. Hoe gaan we concreet en gebiedsgericht om met de thema's en opgaves die op ons af komen. Wat zijn dilemma's en kansen en welke keuzes moeten gemaakt worden. De op te stellen koers vormt daarmee ook de inhoudelijke basis voor onze Omgevingsvisie Echt-Susteren 2040.

Omgevingsvisie Echt-Susteren 2040

Processchema

